

I. U. SORICU

DOINELE MELE

— DIN ZILE DE LUPTĂ —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

EDIȚIA A DOUA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Trei Colinde.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I.

COLINDUL DOAMNEI

— 1917. —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— Râurel de ploaie...

Sus, în cearcănul de lună,

Stol de îngeri mi s'adună,

Cântec de mărire cântă

Și 'mpletesc cunună sfântă:

Lângă fiecare floare

Pun o rază dela soare,

Lângă fie-ce boboc

Un luceafăr plin de foc.

Când cununa isprăviră,

Îngerii la rai porniră,

Ca s'o ducă, sfânt prinos,

Maicei Domnului Cristos.

— Râurel de ploaie...
„Maică binecuvântată,
Străbăturăm lumea toată,
Prin orașe și prin sate,
Prin colibe și palate,
Dar în lume n'am aflat
Chip ca Tine luminat
Strălucind de-alui credință
Și sfințit de suferință,
Umiliți să ne plecăm
Fruntea să-i încununăm.
Numai Tu ești, Maică bună,
Vrednică de-așa cunună!...”

— Râurel de ploaie...
„Îngerași privighetori,
Prin văzduhuri călători,
Ori prea tare v'ați zorit,
Ori în noapte-ați rătăcit,
Ca să nu puteți afla
Maică de potriva mea.
Eu un singur fiu avui,
Ce murì pe crucea Lui,
Inima îndurerată
Mi s'a frânt numai odată;
Sufletu-mi de jale strâns
Numai la o cruce-a plâns..

— Râurel de ploaie...

„Dar la Dunărea 'ncrunțată,
Este-o Doamnă luminată,
Mare printr'a ei credință,
Ne 'ntrecută 'n suferință.
Moartea, plină de fiori,
O lovi de mii de ori;
Și cu plânsul ei fierbinte
A stropit mii de morminte,
Tot morminte de voinici,
Ai dreptății mucenici!...
Cătră Ea vă îndreptați,
Fruntea i-o încununăți!...”

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— Râurel de ploaie...

Stol de îngeri se închină
Și, pe-o rază de lumină
În bătrânul Iași se lasă
La a crinilor crăiasă,
Și pe fruntea ei umbrită
Pun cununa strălucită,
Ca să-i fie răsplătire
Pentru jertfa de iubire,
Să-i vestească 'n larg de lume,
Binecuvântatul nume,
C'a 'nfrățit bolșile-albastre
Cu durerea țării noastre!...

II.

COLINDUL LUI VODĂ

— 1918. —

-- Cefinule, cefioare, dragule...
Dintre Nistru, dintre Mare,
Soare 'mi pare că răsare,
Dar nu-i soare lucitor,
Ci e Vodă luptător,
Numără șiragurile
Și le 'mparte steagurile,
Și le 'mparte arme tari
Bune de vânat Maghiari,
Și le 'mparte buzdugane
Pentru țidvele germane,
Ghioage grele de goruni
Pentru Turci și Căpcăuni.

— Cefinule, cefioare, dragule...

„Dragii mei, viteji ostași,
Ai codrilor Păunași,
De doi ani am tot luptat,
Râu de sânge am vărsat,
Stăvilind în negre zări
Dușmanii din patru țări.
Ne-a 'ndoit o clipă vântul,
Răii ne-au călcat pământul.
De ne-au rupt și ne-am lovit,
Steagul ne-a rămas cinstit,
Și-i curat și luminos
Ca și chipul lui Christos...

— Cefinule, cefioare, dragule...

„Azi pe bolta 'nseninată
Stea frumoasă ni s'arată
Și ne chiamă 'n zări albastre
La căminurile noastre,
Ne luminează și ne chiamă
Să luăm dușmanilor vamă:
De-orice lacrimă căzută
Vieți să le luăm o sută,
De-orice palmă de pământ
Să deschidem un mormânt,
C'am luptat cu gând cinstit
Și ei moartea ne-au gătit...”

— Cetinule, cetioare, dragule...
Dintre Nistru, dintre Mare,
Sună cornul de chemare,
Stol de vulturi trece sus
Și se 'ndreaptă spre Apus,
Iar pe calea arătată
Merge oaste înfrarmată,
Merge oastea românească,
Țara să și-o desrobească,
Să-i aprindă soarele,
Să-i mute hofarele,
Să stea sraje neclintită
Lângă Tisa înroșită..."

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— Cetinule, cetioare, dragule...
Și cum oastea pasă 'n cale,
Munții 'ncep să se prăvale,
Apele zbucesc în cânturi,
Fug dușmani 'n patru vânturi,
Și se zbat și se târăsc,
Drumul nu-l mai nimeresc.
Fug Germanii sprintenii,
Perd Maghiarii pintenii,
Bulgarii-și rup șalele
Și Turcii cialmalele,
Și de dreapta răzbuinare
Caută în mormânt scăpare.

— Cetinule, cetioare, dragule...
De prin văi de sânge ude
Dulce cântec se aude,
De-mi răsună 'n piscuri tari
Și prin codri de stejari
Peste Murăș, peste Prut,
Pentr'un Domn neîntrecut:
— Mărit Doamne, să trăești,
Și frumos să înflorești
Ca și merii 'n primăvară,
Că ne-ai făcut țara țară!
Să trăești, Doamne, cu bine,
Zile multe și senine,
Veacurile-ți poarte hramul,
Că ne-ai unit iarăș Neamul,
Ca să stea pe lume tare
Cât va fi pe ceruri soare!...

III.

COLINDUL ȚAREI

— 1916. —

Arborele cu frunza verde...
Sus pe Argeș, la izvor,
Vine cerbul călător
Și din crâng de coarne-mi lasă
Leagăn verde de mătasă.
Dar în leagăn cine-mi sta?
Sfântă Maica Precista,
Mângăind în plâns duios
Chipul Domnului Christos.

— Ce plângi, Maică, și suspini?
„C'am ajuns între creștini!

— Arborel cu frunza verde...
„Cum n'oi geme și n'oi plânge
Când izvoru-i piin de sânge?
Și nu-i sânge păgânesc,
Ci e sânge creștinesc,
Curs din piepturi fără vină
Doritoare de lumină.

— Arborel cu frunza verde...
„Cum n'oi plânge, Doamne Sfinte,
Dacă nu-ți mai ies nainte
Cu credință, cu fiori,
Cete de colindători,
Să-ți presare blânde 'n păr
Dalbe florile de măr?

— Arborel cu frunza verde...
„Cum n'oi plânge, când în vale
N'aud decât plâns și jale,
Și văd mame obidite
Și altare pângărite,
Iar pe șesuri moartea bate
Din aripi însângerate?“

— Arborel cu frunza verde...
„Șterge-ți, Maică, ochișorii,
Că sosesc biruitorii
Dela Prut, dela Siret,
Câtă frunză e 'n brădet.
Vin mai repezi ca săgeata,
Cruntă ei aduc răsplata
Pentru cei ce-au sămănat
Sânge, moarte și păcat...”

„Ca furtuna vin în cale
Să-mi aline chin și jale,
Lanțul nopții să-l desprindă,
Soare nou pe cer s'aprindă,
Frunți umbrite să desmierde!
— Arborel cu frunza verde...”

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Motive din Ardeal.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

IV.

JOS PE MURAȘ

Jos pe Murăș, colo 'n șes,
Îmi răsare codru des,
Dar nu-i codru de stejări,
Ci-s oșteni și ghinărari.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vântul bate, frunza sună,
Dulce cântec mai răsună,
Dar nu-i doină din zăvoi,
Ci e cântec de război.

Și pe drumul delungat
Merge badea într'armat
Și, cu cât se depărtează,
Tot mai din adânc oftează,

Nu de teama de omor,
Ci de jale și de dor
După codrul legănat,
După draga lui din sat.

V.

PE DEALUL FELEACULUI

Pe dealul Feleacului
Iese umbra Iancului
Și jelește și se plânge
Că Ardealu-i plin de sânge.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Și nu-i sânge păgânesc,
Ci e sânge românesc
De feciori nevinovați
Drept în inimă 'mpușcați.

Pe la Blaj, peste morminte,
Iese umbra lui Axinte
Și suspină năbușit
Că Ardealu-i tot cernit.

Nu-i cernit de nouri grei,
Ci de lacrimi de femei
Și de lacrimi de măicuțe
Și de jale de drăguțe.

C'a 'nverzit frunza pe fagi
Și n'au mai venit cei dragi,
Că de vii ni i-a 'ngropat
Înălțatul Împărat,
Răsplăți-i-ar Dumnezeu
Numai după gândul meu!...

VI.

MURĂȘ, MURĂȘ...

Murăș, Murăș, apă lină,
Mor feciorii fără vină,
Curge Murășul în jos,
Ni s'a dus ce-a fost frumos.

Cade frunza de pe fag,
Ni s'a dus ce ne-a fost drag,
Ni s'a dus și nu mai vine
C'a murit pe căi streine.

A murit în lumi pribeag,
L-a ucis Neamțul sub steag
L'a ucis, mânca-l-ar focul,
Cum ne-a mâncat el norocul..

VII.

BATE VÂNTUL

Bate vântul pe hotare,
Din pomi cade alba floare
Și ca fulgii de zăpadă
Mi s'așază în grămadă

Pe la cruce de răspinte,
Peste proaspete morminte,
Pe morminte 'nstreinate
De cătane împușcate

Nu de glonț dela dușmani,
Ci de glonț de căpitani
Și de fisturi ungurești
Și de căpitani nemțești!..

VIII.

SURIOARE CĂPRIOARE

Surioare căprioare,
Roadeși codrul de vlăstare,
Să nu mai cânte din ele
Mierle și cu turturele,
Nici din frunza lor rotundă
Cucul să nu mai răspundă.
Că prea cântă 'n zi de vară,
Și-al meu piept e foc și pară,
Și-al meu suflet e cernit
Ca și negrul amurgit.

Surioare căprioare,
Roadeși codrul de vlăstare,
Că pe ele cântă iară
Vânt pribeag de primăvară
Cu-a lui mână nevăzută
Ca pe struna de lăută.
Și mă doare, când l-ascult,
Că bădișa-i dus de mult,
Mi l-au dus dușmani haini
Să se stingă prin streini!..

IX.

BADEA CĂLĂTOR

Bădișor cu pana 'n sus,
Peste lume mi te-au dus,
Nu te-au dus la sărbătoare,
Ci la foc și la pierzare,
Și te-au dus ca să te bași
Pentru câinii de 'mpărași.

Bădișor îndepărtat,
Cine ne-a fi blăstămat?
Când norocul ne-a zâmbit,
Neamțul crud ne-a despărțit
Și-a fîns vâl de noapte grea
Peste bucuria mea.

Bădișor cu ochi frumoși,
Mult am fost nenorocoși.
Când visam la cununie
Te-au dus răii 'n bătălie
Și te-au pus în foc de tun
La cetate la Verdun!

X.

S'A DUS BADEA

S'a dus badea la război
Și-a murit doina 'n zăvoi,
Pe cărările pustii
Cresc azi spini și bălării,
Iar în frunza de arin
Plânge freamătul strein
Mai duios, mai prelungit,
Ca și dorul meu cernit.

S'a dus badea la război
Și-a lăsat jalea la noi,
De ne-a copleșit pământul
Și privirea și cuvântul,
Și-a ei mare de durere
Râu de lacrimi ne cere,
Râu de lacrimi nesecat
De amar și de bănat.

S'a dus badea la război
Și nădejdea moare 'n noi,
Și se stânge mulcomit
Ca și focul părăsit,
Și se stânge trist cu ea
Blânda visurilor stea
Ce ne-a străjuit odată
Ca o soră lumjnată!...

XI.

BATE-L, DOAMNE

Bate-l, Doamne, pe 'mpăratul,
Că ne-a pustiit tot satul
Și ne-a dus sub strein steag
Ce-am avut frumos și drag.
Și-au rămas spinii 'n ogor
Și 'n suflet amar și dor,
Și-au rămas spinii 'n poene
Și lacrimile pe gene
Și inima obidită
Ca o floare veștejită.

Bate-l, Doamne, pe 'mpăratul,
Că ne-a pustiit tot satul,
Negru ne-a cernit vestmântul
Și ne-a 'nfiorat cuvântul
Și ni l-a făcut să poarte
Numai blesteme de moarte.
Și pe ochii cei de jar
A adus blestem amar,
Ca să vadă înainte
Numai proaspete morminte!...

XII.

PE DRUM

Pe drumul, pe care-l bat
Nu văd codru încheiat,
N'aud freamăt mângăios
Numai bocet tânguios.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pe unde sunt călător
Nu-i fântână, nici izvor,
Numai câmp înșelenit
Și de sânge înroșit.

În călătoria mea
Nu s'aprinde nici o stea,
Nici luceferii nu vin
Să-mi lumine, că-s strein,

Numai vântul vine iară,
Sol pribeag din a mea țară,
Și-mi aduce vești amare
Din Ardealul care moare,
Cum muriră 'n foc pe-aici
Toți feciorii lui voinici!...

XIII.

DIN STREINI

Pe subt lună, pe subt soare
Șoim cu pui golaș în ghiare:
Pui golaș de furturea,
Dulce/finerețea mea library Cluj
Bate-și Neamțul joc de ea.

În dumbrava desfrunzită
Turturică obidită.
Amărâtă furturea,
Dragă măicuța mea
Cât amar căzù pe ea.

Călător în larg de zare
Trece vântul la hotare.
Vânt de Mărțișor pribeag,
Treci și la măicuța 'n prag
Și du-i vești dela cel drag!...

XIV.

PRIMĂVARA

La tufișa de argea
Cântă iar o turturea,
Las' să cânte măcar ea,
Că vine primăvara,
Și 'nverzesc răzoarele
Și se 'ntorc cocoarele
Și 'nfloresc câmpiile
Și vin ciocârliile
Și cu versul lor de vară
Ceru-albastru-l înfioară.

Fi-mi-aș fi cântat și eu,
Dar m-a bătut Dumnezeu,
Nu l-ar mai răbdă pământul
P'âl de mi-a dat jurământul.
C'am jurat pe steag strein
Dușmanului să mă 'nchin,
Și-am jurat neștiutor
Pentru Neamș în foc să mor l.

XII.

SĂRACI OCHIȘORII MEI

Săraci ochișorii mei,
Câtă moarte văd cu ei,
Secerând în znopi feciorii
Ca pe câmp secerătorii. Cluj

Săraci ochișorii mei,
Câtă jale văd cu ei,
Jale neagră și nespusă
Peste noi de Neamț adusă.

Săraci ochișorii mei,
Câtă noapte văd cu ei.
Noapte cruntă de obidă,
Lan cuprins de pălămidă,
Codru fânăr desfrunzit,
Neam sărac și pizmuț,
Codru mistuit de foc,
Neam sărac fără noroc!

XVI.

M'A FĂCUT MAICA BĂIAT

M'a făcut maica băiat,
M'a 'nfăşat şi mi-a cântat:
Nani, nani, pui de şoim,
Vin' la maica să te-adormi. Cluj

M-a legănat cu piciorul
Şi din furc'a fras fuiorul,
Din picior m'a legănat,
Din gură m'a descântat,
Dela brazi să iau statura,
Dela sânul ei căldura.
Să-mi dea codru bărbăţia,
Albinele hărnicia,
Şi să-mi rădă dulce 'n faţă
Zorile de dimineaţă.

Când i-am fost maicii mai drag,
M'a luat Neamțul subț steag,
Subț steag negru de mătasă,
Ca să nu mai dau pe-acasă.
Să plângă maica cu foc,
C'am fost făt fără noroc,
Să plângă maica cu jele
După dragi zilele mele!

XVII.

NORII

Norii vin și norii trec,
Prin streini eu mă petrec.
Nu mă ploua, norișor,
Că și eu sunt călător,
Călător fără de stea,
Smuls de lângă vatra mea,
Și târât fără de vină
Să mor în țară streină.

Călător fără noroc,
Mă trimete Neamțu 'n foc,
Ca să-i apăr țara lui,
Ard-o para focului.

XVIII.

DOINELE

De când badea mi-a plecat,
S'au schimbat doinele 'n sat,
Și din dulci, alinătoare,
Se fac tot mai plângătoare,
Tot mai triste, mai umbrite,
Cu blesteme împletite.

Bădișor, pe cin' te-a dus,
Să nu-l rabde Cel-de-sus,
Și să n'aibă alinare
Cum nu are apa 'n mare.
Și să-l poarte vânturile
Ca pe mine gândurile,
Pe la toate crucile,
Crucile, răscrucile,
Unde dorm înstrăinați
Cei frumoși pe veci culcați.

XIX.

RÂNDUNICA

Rândunică zburătoare,
Sorioară călătoare,
Toamna pleci, vara sosești,
Flori la noi nu mai găsești
Și nici hori n'auzi în cale,
Numai cântece de jale.

Călătoare vestitoare
Zilelor cu dulce soare,
De cât foc ai întâlnit,
Portul gingaș ți-ai cernit,
Iar în versu-ți plin de teamă,
Plâng suspine lungi de mamă.

Cântătoare știutoare
De amarul ce ne doare,
Care vânt pribeag ți-a spus
Că norocul ne-a apus
Lângă apa Sanului,
Sanului, dușmănului ?...

XX.

DE-AȘ FI FOST UN BRAD

De-aș fi fost un brad pe stâncă,
N'aș mai purta jale-adâncă,
Ci m'aș înveli 'ntr'un nor
Ca 'ntr'un giulgiu ocrotitor,
Așteptând să vie iară
Înflorita primăvară
Să m-alinte soarele,
Să-mi cânte izvoarele,
Să m-adoarmă 'n vers duios
Dulce freamăt mângăios.
Cu nemărginirea 'n față
M-aș fi bucurat de viață.
Moartea de m-ar fi cerut,
Împăcat aș fi căzut
De asprimea gerului,
De trăsnetul cerului,
Prăvălind cu mine 'n cale
Toate stâncile devale.
Și m-ar fi jelit vulturii,
Căprioarele pădurii,
Și m-ar fi jelit în zori
Fluer dulce de păstori.

Dar mi-am fost voinic fecior,
M-a dus Neamțu 'n foc să mor
Fără vorbă de-alinare,
La cap fără lumânare,
Fără mamă să jelească,
Nici surori să mă bocească,
Numai corbii vin în stol
Și, flămânzi, îmi dau ocol...

XXI.

VOINICUL

Verde frunză de mohor,
Ai avut, maică, fecior,
I-ai dat sufletul din piept
Și cuvântul înțelept,
I-ai dat ochii tăi de foc,
N-ai putut să-i dai noroc.

Că norocul ce i-ai dat
Dușmanii i l-au mâncat,
Și l'au dus cu dinadins
Unde-i focul mai aprins,
Unde fierul mâniaș
Seceră ce-avem frumos.

Tu, maică, să nu suspini,
De-oi muri printre străini,
C'asa mor, înstrăinași,
Cei necunoscuți de frași,
Și-așa mor, sub steag dușman
Frații cari așteaptă 'n van!..

XXII.

SUBT STEAG STREIN

Bădișor frumos și drag
Te-am văzut pornind subt steag,
Subt steag negru-gălbior,
Te-am dus Neamțu la omor.

Ia-mă, bade, și pe mine,
Jalea s'o împart cu tine,
Să ne pierdem prin străini,
Ca doi muguri între spini.

Și mai ia, bădiță dragă,
Blânda-mi dragoste întreagă,
Straje dulce să-ți rămâie,
Și la greu să te mângâie.

Și ia dorul meu fierbinte
Râul ochilor să-ți zvinte,
Cu năframă înflorită
Lângă Murăș înălbită.

De-om cădea, bădiță 'n foc,
Să ne 'ngroape la un loc,
Soarele să ne 'nvestmânte,
Vântul doine să ne cânte,
Cerul să ne ocrotească,
Negura să ne jelească, —
Și, cum om dormi 'mpreună,
Codrul apelor să spună
Să se 'nchine ori-ce val
Pentru dragii din Ardeal.

XXIII.

UITAȚI

Sărac sânge ne 'nfinat
Cu văpaia cununat,
Curgi din piept murmurător
Ca și valul din izvor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ochi frumoși, împăuniți,
Cu vulturii înfrășiți,
Vă topiți printre streini
Ca și roua printre spini.

Dulce vers ce te 'ntreceai
Cu privighetori de Mai,
Amușești îndurerat
Ca un freamăt depărtat.

Vis de aur, lucifor,
De nădejde purtător,
Ți se stânge caldul foc
Ca o stea fără noroc.

Și nu-i vorbă să vă 'mbune
Și nu-i braț să vă răzbune,
Numai gându 'ndurerat
Că, de-au fost, azi v-au uitat...

XXIV.

ȘTERGĂREL VĂRGAT

Ștergărel vărgat,
De nori aninat,
De ploaie stropit,
De soare 'nflorit,
Te lasă ușor
Pe câmp de omor,
La umbră de steag,
Pe fargă de fag,
Unde-mi zace greu
Bădișorul meu,
La poale de deal,
Cu gându 'n Ardeal..

Ștergărel sfințit
De îngeri urzit,
Înmoaie-te 'n soare
Și 'n valuri de mare
Și lin te coboară
Pe rază ușoară
Și fruntea i-o zvântă
Cu pânza ta sfântă

Și șterge-i ușor
Rănile ce-l dor,
Tâmpile fierbinți
Și ochii cuminți.

Și te 'nalță iară
Pe-a cerului scară,
Și pe nori te 'ntinde,
Cerule îl cuprinde,
Tatăl sfânt să vadă
Lumile să creadă,
C'al tău arc îmbină
Sânge fără vină,
Ștergărel vărgat
Cu sânge pătat,
Sânge de creștin
Curs pentru strein...

XXV.

TREI VOINICI

Dela Brodi mai la vale,
Sună trâmbița de jale,
Și la drum pustiu de țară
Trei voinici mormânt săpară.
Să-mi așeze 'n el duios,
Cruce de voinic frumos,
Drept în frunte fulgerat
De trei gloanțe dintr'odat...
Și, cum stau, se dumiresc,
Și spre mortul drag privesc,
Lacrimile curg potop
Peste fier de târnăcop.
Cel mai mare începea:
— Dragă măicuțița mea,
Ce să-ți spun, când te-oi vedea?
Cum s'ascund și să 'nconjur
Unde-i bietul frățior?

Zice cel mai de mijloc :
— Murguleț cu ochi de foc,
Cum să te mângâi în stavă
Lângă vaduri, la Târnavă,
Când cu dor îi necheză,
De stăpân vei întrebă,
Și-i vedea că din șirag
Nu s'abate cin', și-e drag,
Căci pe frați-meu de cruce
N'o să și-l mai pot aduce
Să-și mai zică Hăi și Hăi,
Să mai sai vre-o șapte văi?..

BCU-Cluj / Central University Library Cluj

Iar mezinul suspină,
Spre mormânt să căină :
— Sorioară, crin curat,
Cum să-și spun, venind în sat,
Că cu-a ta năframă 'n sin,
L-a 'nghișit pământ strein?..

Și, când cel mic cuvântă,
Rana caldă sângeră,
Cum însângerează sus
Soarele plecat spre-Apus.

Trei voinici, în fapt de seară,
Pe cel drag pământ lăsară,
Și se nălță lângă drum
Proaspătul mormânt acum.
Și-a lui cruce ne 'ncheiată,
Lung înspre cetate cată,
Iar din fundul lui răsună
Glas de vifor și furtună:
— Înălțate Împărate,
Dormi în visuri fermecate,
Că doar o veni odată
Sfânta zi de judecată,
Să-ți răsplătim darurile,
Jalea și amarurile!...

XXVI.

DRUM LUNG

Ardă-mi-te de drum lung,
De doi ani mereu te-alung
Și tu 'n loc să te oprești
Tot mai lung în zări sporești.
Jalea ți-am destăinuit
Și cu sânge te-am stropit
Și cu lacrimi te-am udat,
De căpătâi nu ți-am dat.

Ardă-mi-te drum pustiu,
Nu mă 'ntrebi de unde viu,
Nici ce foc mă arde 'n piept,
Nici spre ce pământ mă 'ndrept.
Că, de-ai ști de foc și dor,
Mi-ai deschide drag izvor,
La umbriță de pelin
Să-mi adăpi voinic strein.

Ardă-mi-te, drum cumplit
De morminte străjuit,
De pustiu înconjurat,
De măicuțe blăstămat,
Ce păcate mari m'ajung
De mă fac să mi te-alung
Și să mâi, să mâi, să mâi,
Ca să-ți dau de căpătâi?
Că la căpătâiul tău
Stă deschis mormîntul meu...

XXVII.

CÂNTĂ, DRAGĂ PUI DE CUC

Cântă, dragă pui de cuc,
Să te-ascult și să mă duc,
C'așteptarăm de 'nzadar
Frați de sânge la hotar,
Cerul să-l însenineze,
Piscurile să reteze,
Munții nalți să-i prăbușească,
Focul să ni-l potolească.

Cuculeț, țovarăș drag,
Eu pribeag și tu pribeag,
Lasă umbra crengii tale:
Și petrece-mă pe cale,
Cu podoaba zorilor,
Cu mirosul florilor,
Cu suspinul văilor,
Cu doina flăcăilor.

Să v-aud cântarea voastră
Pân' la Dunărea albastră,
Că din malu Dunării
M-or petrece străinii:
Nori de flacări purtători,
Corbii 'n stoluri cobitori,
Așteptând, doar voiu cădeă,
Să mă poată sfășiă.

XXVIII.

ARDEALUL

Ardealule, fii plângi, suspini,
Ardeal bogat în aur,
Pe frunte porți cununii de spini,
Ți-om da cununii de laur.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ții poartă doina peste văi
Durerea ei amară,
Noi vom schimbă suspinul ei
În cântec de fanfară.

Au îngropat lumina ta
În noaptea de păcate,
Dar noi pe tron Ți-om înălța
Prea sfânta Libertate.

Și te vom botezà cu foc,
Te vom stropi cu sânge,
Tu, țară fără de noroc,
Dar nu plânge, nu plânge!...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dintre Carpați și Prut.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

XXIX.

FATA MAMEI

Nu știu, mamă, ce să fie,
Se pornește vijelie...
Fierbe roșe apa 'n vad,
Șoimii din văzduhuri cad.
Peste codru nori se lasă,
Grinzile trosnesc în casă,
Urlă cânele și latră,
Focul mi se stinge 'n vatră.

Nu știu, mamă, cum îmi vine,
Plânge sufletul în mine,
Cântecele 'mi amușesc,
Ochii mi se umezesc.
Toate florile din cale
Pare că 'mi cobesc a jale,
Și pe ori-și-ce cărare
Aud zvon de 'nmormântare.

Nu știu, mamă, cine 'mi spune
Că se duc zilele bune...
Înger am văzut în vis,
— „Roagă-te cu foc“, mi-a zis.
Când zbură din fața mea,
A căzut din cer o stea,
Și-a crescut în loc un crin —
Mamă, cum să mă închin?...

XXX.

A SUNAT CHEMAREA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A sunat chemarea 'n văi,
Haideți la război, flăcăi,
Lăsați plugul în ogor,
Măicuțe fripte de dor,
Sorioane lăcrămând
Și drăguțe suspinând.

Tunul bate, goarna sună,
Hai, flăcăi, cu voe bună,
Că destul am tot arat,
Grâu curat am sămănat. —
Sus la munte, printre stânci,
Să tăiem brazdele-adânci,
Nu cu plugul, ci cu spada,
Să cadă Nemți cu grămada.

Și să sămănăm de zor
Plumb fierbinte 'n pieptul lor,
Ca să știe pe vecie
Ucigașii din Nemție
Că nu-i drum pustiu pe-aici,
Ci e codru de voinici,
Și nu-i țară de haram,
Ci e țara unui neam.

XXXI.

DE PLECI, BADE

De pleci, bade, la război,
Treci cu murgul pe la noi,
Să mi te mai văd odată
În armură ferecată,
Frâu 'nduioșat strângând,
Înspre dușmani foc vărsând.

Să-mi dai ochii tăi cuminți,
Să-ți dau buzele fierbinți,
Și năframă înflorită
Tot cu lacrimi stropită,
Ca să-ți fie de noroc,
Să te apere de foc;
Ca să știi, bădiță, bine,
Că mi-e sufletul cu tine,
Cu comoara lui de dor
Și te vrea biruitor!...

XXXII.

MURGULE, COAMĂ ROTATĂ

Murgule, coamă rotată,
Ți-am dat iarbă rourată,
Ți-am dat apă, ți-am dat fân
Și flori albe dela sân,
Flori frumoase, tinere,
Să fi cal de ginere.

Și-acum, murgule trefine,
Duci pe badea dela mine,
Și mi-l duci în fugă 'ntinsă.
Unde-i lupta mai aprinsă,
Unde tunul crunt răsună
Și păcatul se răzbună.

Bădișor, frumos pandur,
L-aș oprî și nu mă 'ndur,
C'avem lacrimi de plătit
Și dușmani de răvășit,
Și-avem țară sfâșiată,
Sânge curs fără răsplată.

Du-mi-l, murgule, cu bine,
Și să-l aduci tot la mine,
Lui să-i dau întregul dor,
Ție fân și orzișor
Și smicele fine,
Ca să mi-l porți ginere...

XXXIII.

FIR DE ROZMARIN

Trandafir crescut în vie,
Pune-l, bade 'n pălărie.
Ori îl pune, ori îl lasă,
Că de-acuma pleci de-acasă.

Bate vânt ușor
Badea-i călător,
Bate vânt de vară,
Badea-i la hotară.

Trandafir crescut în soare,
Ce 'mi oftezi, bădiță, tare,
Ori de-al maicei bun rămas,
Ori de teama că te las?

Fir de busuioc
Badea luptă 'n foc,
Floare de sulfină
Draga lui se 'nchină.

Trandafir de pe răzor,
Vino, bade 'nvingător,
Să ne facem cuib frumos
Pentru dorul luminos.

Fir de rozmarin
La bădița 'n sân,
Fir de lămâiță
La mândra 'n cosiță.

XXXIV.

LUPUL NEMȚESC

Trece-un nor pe lângă soare,
Urlă lupu 'ntre hotare,
Măre, lup flămând nemțesc,
Vin'usă te muștruluesc,ry Cluj
Când ți-oi zice oda!': *Haptac*,
Să plesnească 'n iad un drac,
Când ți-oi zice oda!': *Linksum*,
Să-ți lași oasele pe drum
Și pielea la poloboc,
Ca să 'mi fac din ea cojoc!

XXXV.

STELELE

Câte stele 'n cer lucesc,
Peste alții străjuesc;
Numai sus, de-asupra mea,
Nu s'aprinde nici o stea,
Căile să-mi lumineze,
Să mă binecuvinteze.
Și cu jale ochii mei
Plâng în nopțe singurei.

Că mi-au străjuit odată
Cu lumină fermecată
Doi frumoși luceferi,
Bădișor, în ochii tăi,
Și-mi purtau cu blândul țoc
Dalbe clipe de noroc.

Dar dușmanii mi te-au dus,
Blânzii mei luceferi nu-s
Și norocul mi-a apus.

XXXVI.

ZIS-A BADEA

Zis-a badea c'o veni
Frunza când o rugini,
Să-mi aducă flori de-altiță
Și cununi de lămâiță,
Brâu subțire de mătasă
Și năframă de mireasă.

Astăzi rece bruma pică
Peste blânda tufănică,
Au trecut de mult în zare
Rândunele călătoare,
Cuiburile plâng streine,
Și bădița nu mai vine...

XXXVII.

BADE MÂNDRU CA UN
STEAG...

Bade mândru ca un steag,
Mi-ai fost dulce, mi-ai fost drag,
Când veneai pe drumul mare,
Părea soare că-mi răsare,
Să-mi îmbrace în lumină
Inima și-a ei grădină,
Dulce cântec să-i urzească,
Florile să-i înflorească.

De când ești în bălăie,
Plânge inima pustie,
Jalea i-a dus horile,
Teama i-a rupt florile,
Florile de frandafir,
Greu m'a pus dorul la bir,
Că plătesc cu lacrimi grele
Toate visurile mele.

XXXVIII.

COBORI, DOAMNE

Cobori, Doamne, pe pământ
Și vezi Neamțul ce-a făcut:
Ne-a 'ntunecat soarele
Și-a pornit izvoarele
Ochilor, fierbinșilor,
De jalea părinților;
Ochilor, tăcușilor,
De focul drăgușilor;
Ochilor, curajilor,
De amarul frașilor!

XXXIX.

DOINA MUNȚILOR

Nu știu, Doamne, ce să fie
Sus la munte-i vijelie,
Geme codrul de furtună,
Peste culme nori s'adună.
Da nu-s nori pribegi din zări,
Ci-s dușmani din patru țări.

De pe Pravăț, din Posade,
Veștejită frunza cade
Nu de ploi și vânturi grele,
Ci de vuet de ghiulele,
Căci cu furia pierzării
Bat dușmanii 'n poarta țării.

Sai, Grecescule, 'ntr'armat
Și-i întreabă de ce bat.
De-or vrea rodul din Muscele,
Dă-le plumburi și oșele,
Dac'ar vrea pământ și apă,
Să li-l dai din fund de groapă!

Când veni Grecescu iară,
Munții se înseninară,
Apele mi se 'nroșiră
Și dușmanii toți pieriră,
Codrul începù să cânte
Și să mi-l binecuvânte:

— Ține-mi-l, Doamne, cu bine,
Cum din veci mă ții pe mine.
Dă-i atâtea zile bune
Câți dușmani știu răpune,
Dă-i atâtea bucurii
Câte visuri dragi urzi!...

XL.

BLESTEMUL MUNȚILOR

Munți cu fruntea de zăpadă,
Trăsnetul pe voi să cadă
Și cu flacăra cerească
Codrii să vi-i pustiască,
Să rămâie bolovanii,
C'ați dat mâna cu dușmanii.

Munți cu ochi de piatră seacă,
Vântul bate, oastea pleacă.
Se coboară tristă 'n vale,
Spre Moldova-și tae cale
Piepturile sângerate,
Steagurile sfâșiate.

Munți, tovarășii furtunii,
Azi vă părăsesc păunii,
Și vă părăsesc vulturii
Și cu zânele pădurii,
Dar la vară or să vie
Ca o cruntă vijelie.

Munți cu creștete deșerte,
Dumnezeu să nu vă ierte,
Să vă surpe vânt și ploaie,
Să rămâneți mușuroaie,
Să vă scurme șobolanii,
Că v'au fost mai dragi dușmanii!...

XLI.

STRIGĂ MIERLA

Strigă mierla din arini
— Cucule, de ce suspini?
— Știi tu, soro, ori nu știi,
Că pe la Sântămării Library Cluj
Am lăsat codrii 'mpliniți
Și-i găsec azi pustiiți,
Am lăsat codrii 'mbrăcați
Și-i găsec azi despoiați,
Și-am lăsat pe la potoci
Mândre cete de voinici,
Ferecându-și flintele —
Și-azi le văd mormintele?

XLII.

CĂTRE PRIVIGHETOARE

Verde foaie de cicoare,
Gingașe privighetoare,
Preoteasa zorilor,
Mângăierea florilor,
Lasă cântecul din sîrune
Pentru zilele mai bune,
Că nu-i vreme de cântat,
Cât sunt răni de răzbunat.

Ci-ți îndreaptă zborul tău
Către cer, la Dumnezeu,
Și te roagă zi și seară
Să ne 'nvie codrul iară;
Să dea glas poticilor,
Arme tari voinicilor,
Și cu dînșii să doinească
Doină nouă vitejească.

XLIII.

DULCE CODRU

Dulce codru fermecat,
Peste tine nori s'abat
Și furtuna mi te 'ndoaie,
De podoabe te despoaie
Și te-acopăr grei nămeții,
De-ți alungă cântăreții.

Codrule cu sân umbros
Și cu freamăt mângăios,
Clocotă 'n păraie-ți sânge,
Moartea 'n ghiara ei te strânge.
De răsună 'n deal și 'n vale
Plânsetul durerii tale.

Codrule, bătrâne tată,
Lasă vremea să te bată, —
Chiar lovit de biciul sorșii,
Nu ți-a sunat ciasul morșii,
Până nu-i vedeà 'mplinit
Visul tău neprihănit!

XLIV.

NEAMȚULE, BĂTU-TE-AR
SFÂNTUL

Neamțule, bătu-te-ar sfântul,
Cum îți bate steagul vântul
Și ți-l flutură în zare,
Sol de moarte și pierzare,
Că pe unde treci, în cale
Sameni lacrimi și jale,
Lași femei în văduvie,
Copilași în pribegie.

Neamțule, bătu-te-ar sfântul,
Cum îți bate steagul vântul,
Nu-l întâmpine izbânda,
Ci rușinea și osânda,
Să-l aplece, să-i sărute
Sângele stropit pe cute
Și cu hohote nebune
Moartea noastră s'o răzbune!

XLV.

CÂTE FLORI PE MURĂȘ...

Câte flori pe Murăș cresc
Toate râd și-mi înfloresc,
Adunând în ochii lor
Soarele strălucitor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Numai floarea crinului
Plânge 'n umbra spinului,
C'a 'nșirat pe fir de-argint
Dalbe flori de mărgărint
Și-a 'mpletit cu dor din ele
Două scumpe cununele,
Frunțile să ne 'ncunune
Și 'ntr'un dor să ne 'mpreune.

Dar veni sălbatec vânt,
Și cununile le-a frânt,
Florile le-a risipit
Și pe noi ne-a despărțit...

XLVI.

MULT SE UITĂ MĂICUȚA

Mult se uită măicuța,
Poate viu de undeva,
Ori cu plugul pe roțile
Și cu ochii la copile,
Ori cu murgul deșeuat
Hăulind peste suhat...

Cade umedul amurg,
Ochii mamei triști se scurg,
Ca izvoarele supt stâncă
Se topesc în jale-adâncă.
Oliolio, păgâni porniți,
Cu ce foc o să plătiți,
Cu ce sânge și scânteii
Toate lacrimile ei...

XLVII.

CIOCÂRLIE CÂNTĂTOARE

Ciocârlie cântătoare,
Roagă-te de sfântul soare,
Când o trece de hotar,
Jos în vale pe Sabar,
Să 'și oprească dornic pașii,
Să 'mi adune copilașii,
Și 'ndurat ca Dumnezeu
Să-i mângăie 'n locul meu,
Și pe părul gălbior,
Și pe ochii plânși de dor,
Și pe gura fermecată, —
Ca să știe că au tatăl!...

XLVIII.

DUNĂREA

Dunăre cu unde-albastre,
Sora visurilor noastre,
Cerul bucuriei tale
Azi îmbracă nori de jale
Și adâncul ți-l străbate
Cu priviri înlăcrămate
Soarele 'n apunere,
Întristată Dunăre.

Mâni păgâne îți furară
Scumpa basmelor comoară
Și nevolnice-ți răpiră
Cântecul și sfânta liră.
Pângărită, sfâșiată,
Azi întrebi nemângăiată
Prin suspinele durerii;
— Unde ne sunt grănicerii?...

Tremură 'n a tale valuri
Tot pustiul de pe maluri,

Sălciile 'n stinse șoapte
Plâng pe la morminte 'n noapte.
Urlet de flămânde fiare
Pe la vaduri trece 'n zare
Și te turbură fiorii:
— Unde ne sunt vânătorii?...

Dalbe stoluri de cocoare
Vin din răsărit de soare
Și-ți aduc din pribegie
Dela șoimii tăi solie.
Gura ta de groază mută
Se apleacă și-o sărută
Blânde, cu supunere,
Turburată Dunăre!...

XLIX.

OLTUL

Oltule 'n adâncuri tainic,
Visurilor noastre crainic,
Zuruif prelung de zale
Plânge 'n murmurile tale
Și te zbași înăbușit,
Oltul nostru 'nlănșuit.

Supt călcâi dușman se frânge
Valul înroșit de sânge,
Urlă, spumegă și geme,
Înălțând spre cer blesteme,
Că, din dorul de lumină
Și el ne-a făcut o vină.

Nu mai vin voinici s'aline
Focul ce căzu pe tine,
Oastea ta neîntrecută
A căzut de luzi vândută,
Soșii tăi de haiducie
Au murit în pribegie.

Numa 'n nopți întunecate
Vin măicuțe 'ndurerate,
Și 'mpletești în a lor jale
Salba lacrimilor tale
Și blestemul tău cumplit,
Oltul nostru 'nlănțuit.

L.

UCIGĂ-TE CRUCEA DRAC

Ucigă-te crucea drac,
Făcuși nemșilor pe plac:
Când te-qi prinde, te desbrac
De fichia de bumbac.

BCU Cluj - Cluj University Library Cluj

Și din chică-ți fac topor
Și-am să mi te pui de zor
Să 'mi joci valșu 'ntr'un picior
Pe cărbunii din cuptor.

Și te urc în sus pe țepi,
Să tai codru 'ntreg de țepi,
Nemșii tăi să ți-i înțepi
Și de jalea lor să crepi!

LI.

FĂ-MĂ, DOAMNE, VÂNT DE VARĂ

Fă-mă, Doamnă, vânt de vară,
Să pornesc hoinar prin țară,
Văile să le trezesc,
Codrii să'i înfineresc,
Să 'mi aud pe la izvoare
Pas ușor de căprioare
Și 'n desișuri să 'mi învie
Cântec vechiu de bărbăție.

Fă-mă, Doamnă, vânt de vară,
Să pornesc hoinar prin țară,
Să zmulg brazilor făria,
Piscurilor veșnicia
Și să 'mi învestmânt cu ele
Pe oștenii țarei mele,
Ca să spulbere 'n genuni
Cetele de căpcăuni.

Fă-mă, Doamnă, vânt de vară
Să pornesc hoinar prin țară,

Lacrimile să le zvânt,
Biruințele să cânt.
Și, când oi vedea 'n țărână
Steag și armie păgână,
Să vestesc în lumea mare
Sfânta noastră sărbătoare!

LII.

RĂSAI, SOARE...

Răsai, soare frăgioare,
Peste văi, peste ogoare,
Peste codrii 'nfiorași,
Peste ochii 'nlăcrămași.

Răsai, soare frăgioare,
Peste sfintele altare,
Peste-ai mamei ochi, duios
De feciorii ei frumoși.

Răsai, soare drag de vară,
Și fă'n inimi să răsară
Calzii visului fiori,
Dalbele credinței flori.

Iar în suflet ne coboară
Focul jertfei pentru țară,
Ca s'aprindem roșu 'n zări
Focul dreptei răzbunări!...

LIII.

MAMĂ 'NDURERATĂ

Mamă 'ndurerată,
Țara mea 'ncercată,
Norii grei veniră,
Cerule și-l umbriră,
Vântu-și poartă 'n lume
Jalea fără nume,
Mamă necrezută,
Țara mea vândută.

Mamă iubitoare,
Țară luptătoare,
Te 'ncunună spinii,
Te-au hulit streinii,
Ți-au cernit vestmântul,
Ți-au săpat mormântul,
Mamă credincioasă,
Țara mea frumoasă.

Mamă obidită,
Țară pângărită,

Zvon de 'ndemnuri sfinte
Tremură 'n morminte
Și 'n amurgul sării
Dorul răzbunării,
Mamă veșnic trează,
Țara mea vitează.

Crâncen te ridică,
Țara mea voinică,
Ia 'n a ta chemare
Vuetul de mare,
Nopții smulge-i zorii,
Chiamă-ți iar feciorii
Și le aprinde 'n fieruri
Trăsnetul din ceruri.

Surpă lumii crugul,
Mână-ți iarăș plugul
Tras de dușmani fameni,
Codri tari să sameni,
Să te fie minte
Dușmanii 'n morminte,
Țară luptătoare
Și biruitoare!

LIV.

PE VALEA CAȘINULUI

Pe valea Cașinului
Albă floarea crinului, —
Da nu-i floare luminată
Ci e maică 'ndurerată,
Ochii de lumini cerești,
Doamna Țărei Românești,
Fața ei ca faptul zilei,
Sufletul izvorul milei.

Buciumul pe culmi răsună,
Căpitanii oști adună —
Înălțate steagurile
Mișcă 'n văi șiragurile,
Și cu furia furtunii
Codru'și mână 'n foc păunii.
Doamna-i vede alergând
Și rămâne suspinând:

Câți se duc voioși în foc
Și n'or mai veni de loc!

Câte lacrimi arzătoare
De măicuțe iubitoare,
Numai sufletul de mamă
Poate să le fie seamă,
Mama ce'și pierdu odorul,
Numai ea le știe dorul!

D'alei, maică 'ndurerată,
Doamna noastră luminată,
Jalea, lacrimile toate,
Nu rămân nerăzbunate.
Și mai bine azi suspin
Decât mâne lanț strein,
Mai bine jale pustie
Decât lanțul de robie!...

LV.

DE CÎND BADEA MI-A PLECAT

De când badea mi-a plecat
Lămâița s'a uscat
Ori meniță de vecine,
Ori de focul ce-i pe mine.

De când badea-i dus în foc,
N'am cântat horă de joc,
Țes în casă, țorc pe-afară,
Tot cu inima amară.

Și, când fusul jos îl las,
Și durerea prinde glas,
Mă mângâi cu cuvântul
Ca și codrul cu vântul,
Mă mângâi cu doine nouă
Ca floarea cū stropi de rouă.

LVI.

BADEA NALT ȘI SUBȚIREL

Badea nalt și subțirel
Toți maiorii știu de el,
Că la glumă e cu haz.
Și la luptă e viteaz.
Are nana dor supț steag,
Luptător frumos și drag.

Vifor când s'aruncă 'n văi,
Bagă nemții 'n năbădăi,
Fulgeră din ochi bârnaci
Și pe nemți îi bagă 'n draci.
Are nana dor supț steag,
Luptător frumos și drag.

Și mi-a scris din lupte grele
C'are pieptul plin de stele,
Stele mândre strălucite,
Chiar de Vodă dăruite.
Are nana dor supț steag,
Luptător frumos și drag.

De-o mai stà la bătălie
Cerul o să se mâniae,
— Ocoli-l-ar relele, —
Că'i ia toate stelele.
Are nana dor supf steag,
Luptător frumos și drag.

LVII.

CUCULE CU PENE SURE

Cucule cu pene sure,
Lasă umbra din pădure
Și te-abate 'n zbor încet
Jos în vale pe Siret,
Lângă steagul ridicat,
Unde oștile se bat
Și lovesc șrapnelele
Și se frâng oșelele.

Unde valul se 'nroșește,
Zborul, cucule 'ți oprește,
Și mai cântă iar cu foc
Cântec dulce de noroc,
Și mai cântă, cuc pribeag,
Să te-audă cin' mi-e drag:
Un stejar între stejari,
Bădița cu ochii mari,
Un viteaz nebiruit,
Bădișorul meu iubit.
Cântă-i, cucule, cu dor,
Că-l aștept biruitor,
Și 'i mai cântă mângăios
Să se 'ntoarcă sănătos!

LVIII.

CODRULE 'MPĂRATULE

Codrule 'mpăratule,
Codrule 'nduratule,
Ramurile verzi înfide
Și la sânu-ți mă cuprinde
Și mă leagă duios,
Ca un tată mângaios,
Că cine m'a legănat
A prins arma și-a plecat.

Codrule 'mpăratule,
Codrule 'nduratule,
Freamătă-mi un cântec lin,
Ca s'adorm și să m'alin,
Că cine mi cântă odată
În umbrița ta bogată
Cântec dulce la auz,
Astăzi luptă la Oituz.

Codrule 'mpăratule,
Codrule 'nduratule,

Să 'mi veghezi cu ochiu deschis,
Ca să-l văd pe badea 'n vis
Din ochi negri fulgerând,
Moartea 'n dușmani frimețând,
Să mă rog la Dumnezeu
Să mi-l apere de rău.

LIX.

DOINĂ DE LEAGĂN

Are mama dor pribeag
Și-un odor în leagăn, drag,
Are 'n luptă soțior
Și-are 'n leagăn pușor,
Puiu mamei, nani, nani,
Că n'o fi cum vor dușmanii.

Vântul iernei din Apus
Jale 'n țară ne-a adus,
Codru ni l-a desfrunzit,
Câmpul ni l-a pusfiit,
Puiu mamei, nani, nani,
Că n'o fi cum vor dușmanii.

Astăzi Vodă la hotare
Pune zid și stăvilare,
Și cu el e-Dumnezău
Și voinici ca tatăl tău.
Puiu mamei, nani, nani,
Că n'o fi cum vor dușmanii.

Dormi, în visu-ți dulce vine
Voinic tânăr lângă tine,
Cu privire luminată,
Cu săruturi dulci de tată.
Puiu mamei, nani, nani,
Că n'o fi cum vor dușmanii.

Și cu dragoste șoptește:
Vino, Doamne, de mi-l crește,
Să-mi ajungă zile bune,
De-oi cădeà, să mă răzbune.
Puiu mamei, nani, nani,
Că n'o fi cum vor dușmanii!...

LX.

DOINĂ DE LEAGĂN

— Variantă —

Are mama dor pribeag
La umbra sfântă de steag,
Are mama dulce dor
Și-are gingaș puișor.
Nani, puiu mamei, nani,
Că n'o fi cum vor dușmanii.

Noaptea neagră s'a lăsat,
Visul i l-a turburat
Și plângând mi s'a trezit
Puișorul meu iubit.
Nani, puiul mamei, nani,
Că n'o fi cum vor dușmanii.

Dar din cerul mohorît
Înger alb s'a coborît
Și, pe cale cum venea,
Stea frumoasă aprindea.
Nani, puiu mamei, nani,
Că n'o fi cum vor dușmanii.

Inger alb din cer pribeag,
Pentru puiul mamei drag
Împletește blând și coase
Leagăn verde de mătase.
Nani, puiu mamei, nani,
Că n'o fi cum vor dușmanii.

Ca să 'mi dormi frumos și lin
Și să 'mi crești în dulce-alin,
Să te aple mare, mare,
Noul răsărit de soare.
Nani, puiul mamei, nani,
Că n'o fi cum vor dușmanii!...

LXI.

LÂNGĂ LEAGĂN

Are mama fată mare
Fată mare, mare,
Cu ochi dulci, cu gură mică
Și cu glas de rândunică,
Nu mi-o dau pe lumea 'ntreagă,
Fata mamei dragă.

Dimineața, când se scoală,
Cea dintâi se scoală,
Și, când râde iubitoare,
Toate razele de soare
Bat la geamuri luminoase,
Calde și frumoase.

Și când strigă dimineața:
Bună dimineața,
Îngerii din cer se lasă
Cu noroc la noi în casă,
Și, din câmp de luptă vine
Dragostea la mine.

Când ea cântă, primăvara,
Vine primăvara
Vine caldă și senină,
Și durerea mi-o alină
Și povești frumoase 'nvie
Din copilărie.

Și-apoi sara, când adoarme,
Dulce când adoarme,
Toate visele curate
Vin spre dânsa luminate,
Peste noapte s'o păzească,
Să mi-o străjuiască.

Are mama fată mare,
Ce mai fată mare,
Cu ochi dulci, cu gură mică
Și cu vers de rândunică
Și e chipul tatii 'ntreagă
Draga mamei dragă!

LXII.

MULT SE MIRĂ LUNA PLINĂ

Mult se miră luna plină
C'a rămas pe cer streină:
Cată 'n noapte 'nspăimântată,
Nici o stea nu se arată.
Nu știu, stelele-au picat,
Ori Vodă le-a adunat
Cu-a lui mână să le-așeze
Pe piepturile viteze.
Nu știu stele nu mai ies,
Ori că Vodă le-a cules,
Să le dea pe la ostași;
Tot o stea de trei vrășmași.

LXIII.

ȘOIMUL ȘI COARBA

In lăstarul de pe grui
Are coarba șease pui
Și se zbate, fără stare,
Să le-aducă de mâncare.
Strigă șoimul către ea:
— Coarbă, cumetrița mea,
Nu mai căută prin crame,
Că-ți rabdă puii de foame,
Și nu-i saturi cu fărâme,
Nici cu capete de râme,
Ci te du pe Putna 'n vale
Și le adă carne moale,
Că ostașii lui Moșoiu
Au umplut de Nemți zăvoiu,
Și stau Nemții răsturnași
Și cu ochii bulbucăși,
Numai buni de sfășiași.

Strigă coarba dintre pietre :
— Ba eu nu mă duc, cumetre,
Că sunt Nemții veninași,
De blestem amar legași,

Că n'au luptat voinicește,
Ci lovireă tâlhărește,
Nu în luptători voinici,
Ci 'n femei și copii mici
Nu 'n cetăți cu zidul tare,
Ci în sfintele altare.
Și la suflet ticălos
E și leșul veninos.
De le-oi da din leș de hoși,
Or să 'mi moară puii toși!...

LXIV.

OITUZUL

Hei, Oituz, Oituz, Oituz,
Te-au luat Nemții călăuz
Să-i aduci pe drum de sară,
Ca să ne pătrundă 'n țară.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Gândul lor când l-ai aflat,
În adânc te-ai turburat,
C'auzeai dela Borzești
Zvon de fapte bătrânești.
Și vedeai prin codrii deși
Cete mândre de plăeși
Iar în fruntea lor călare
Veneà Ștefan Domn cel Mare.

Veneà Bogdan Crucișatul
Și Cercel prea învățatul
Și cu oastea după ei
Treceà Rareș la Cicei.

Eșiau toși din umbra sării
Să răzbune focul țării,

Și durerea ei s'o spele
Cu armurile lor grele.
La apus vorbeau păgânii,
Iar la răsărit bătrânii:
— Hei, Oifuz, viteaz șoiman,
Nu te vinde la dușman!

La umbrar de verde brad
Te-ai oprit o clipă 'n vad
Și spre cer ai înălțat
Glasul tău înviforat.

BCU
Și-ai pornit apoi la vale
Nemșilor să le-arăți cale,
Însă calea arătată
Le-a fost moartea 'ndurerată.
Că pe unde se 'ndreptau,
Trăsnete pe ei cădeau!
Cădeau Nemșii cu grămada
Ca frunza când dă zăpada,
Cădeau Nemșii risipiți
De ostași români loviți,
Se zdrobeau pe căi înguste
Ca și roiul de lăcuste,
Iar din liftele streine
Curgea sângele spre tine,
Se rostogolea din deal,
Înroșind curatu-ți val.
Și, pe când privea cu jale
Goldach moartea oastei sale,

Tu cu flori la pălărie
Ai pornit-o spre câmpie.
Iară noi, biruitori,
Ne-am mirat de-a tale flori,
Că purtai flori înroșite,
Cu sânge dușman stropite.
Și ne-ai zis: Fiți gata, frași,
Peste munși să vă 'ndreptați,
Că drumul vi-l arăt eu,
Ajuta-v-ar Dumnezeu!..

LXV.

LA FERASTRA DRAGEI MELE

La fereastra dragei mele
Cântă două rândunele,
Și le-aude draga 'n vis,
Știe cine le-a trimis:
Mărul tânăr înflorit,
Bădișorul ei iubit,
Trandafirul crângurat,
Bădișorul depărtat.

La fereastra dragei mele
Cântă două rândunele,
Ese draga în pridvor,
Ochii dulci îi plâng de dor,
După mărul înflorit,
Bădișorul ei iubit.
După trandafiru 'nvolt,
Bădișorul dus la Olt.

Sorioare rândunele,
Solii visurilor mele,

Spuneți dragei de departe
Că bădița dă pe moarte.
Și-au plătit nemții cu viața
Plânsul ce-i brăzdează fața,
Și-or plăti nemții cu sânge,
Câte lacrimi o mai plânge!

LXVI.

RÎNDUNICĂ NE 'NTRECUTĂ.

Rândunică ne 'ntrecută,
Aripile 'mi împrumută,
Să m'abat o clipă 'n zbor,
Să 'mi văd plugul în ogor,
Să 'mi văd murgul drag în șură
Și pe mândra 'n bățătură,
Lângă prispa văruiță,
Bobii alegând pe siță.
— Bobilor, ușorilor,
Tainei știutorilor,
Spuneși-mi din rând frumos
Dacă badea-i sănătos.
Bobilor cincizeci și doi,
Când vine badea 'napoi?

LXVII.

RAMURĂ DE LILIAÇ

Ramură de liliac,
Dulce mi-ai menit să zac,
La umbra deasă de fag,
În brațele cui mi-e drag,
Și pe srat de viorele,
În brațele dragei mele.

Ramură de busuioc,
Menește-mă cu noroc
Să nu mor în umbră, aici,
Da să mor între voinici
Împărțind groaza 'n dușmani,
Mii de leșuri la vultani.

Să mă 'nvăluie cu steagul,
Să mă plângă tot șiragul.
Și să 'mi cânte goarna 'n zare
Cântecul de 'nmormântare,
Luna să mă prohodească,
La mormânt să 'mi străjuiască;

Să 'mi aud în nopți senine
Codrul povestind de mine,
Și frumoasa dragă mie,
Să 'și usuce cu mândrie
Lacrimile din obraz,
C'a iubit voinic viteaz.

LXVIII.

LA OITUZ

Verde foaie busuioc,
Își bătură Nemții joc
Că mă tem de tun și foc.
Și-au dat buzna la Oituz,
Ca porcii la cucuruz,
Și-au dat buzna șir de șir,
Ca porcii toamna la jir.
Și-acum șipă răgușit,
Ca și porcii sub cușit,
Și-acum șipă și se zbat,
Ca și porcii la Ignat.

Ar fugi, -- nu le dau pas;
M'ar lăsa, dar eu nu-i las;
Că-s legat cu jurământ,
Cu corbii ce zboară 'n vânt,
Să le 'mpart de-acum un an,
Doar ochi vineși de dușman,
Și cu coșofanele
Să le 'mpart ciolanele.

LXIX.

DOINA LUI MOȘOIU

Scris-am carte lui Moșoiu
Că vin Nemții cu puhoiu
Și cu urlete de fiară
Se revarsă peste țară.

Își struneà din frâne calul
Și răspunse generalul:
Las' să vie cu grămada,
Să mi-i răvășesc cu spada,

Că mi-e spada încercată,
Știe 'n dușman cum să bată,
Și mi-s oștile viteze,
Știu la Nemți cum să vâneze.

Las' să vie ucigașii
Că mi-s doritori ostașii
Să-și cerce oșelele
Să-și răzbune relele.

Că-s copii voinici de munte
Știu dușmanul să-l înfrunte,
Fiara știu vână de-acasă
Și de moarte nu le pasă!...

LXX.

VÂNTUL UREI

Dela răsărit de soare
Vine o privighetoare
Și se 'ndreaptă 'n zbor duios
Spre stejarul crânguros,
Și suspină 'ntramurgit,
Că 'l găsește veștejit.
— Drag stejar, ce te-ai făcut?
— Vântul urei m'a bătut!

La izvor în fapt de sară
Se abate-o căprioară,
Setea să și-o potolească,
Ochi 'n ape să 'și privească,
Și fiorii o străbat,
Căci izvorul a secat.
— Drag izvor, ce te-ai făcut?
— Vântul urei m'a bătut!

Pe drumul dela Săcele
Vine dorul dragei mele

Și 'și ia calea cătră mine,
Mângăios ca 'n vremei senine,
Și zbucnește 'n lung suspin,
Că de cântec sunt strein.

— Suflet drag, ce te-ai făcut ?

— Vântul urei m'a bătut !

LXXI.

DORUL DRAGEI MELE

Peste văi, peste vâlcele,
Vine dorul dragei mele,
Și 'mi aduce 'n luptă grea
Arme scumpe dela ea:
Focul dalbei tinerești,
Ale ochilor săgeți,
Jalea ce'i fu dat s'o vadă,
Crunta răzbunării spadă,
Ruga caldă pentru mine,
Pavăză pe căi streine.

De pe câmpul de război
Trimet' doru 'n sat la noi
C'un frumos mărgăritar:
Dragoste fără hotar,
Ochi de flacări purtători,
Dalbele credinței flori,
La sân tânăr să le poarte
Draga mea până la moarte.

LXXII.

S T R A J A

Lună luminată,
Soră fermecată,
Din țării curate
Mersul ți-l abate
Cătr' al Putnei vad,
Unde 'n toamnă 'mi cad
Pe cărări umbrite
Frunze veștejite,
Unde-mi cată 'n zare
Dulce fată mare
Și cu dor mă cer
Codrului stingher,
Cerului cu stele,
Ochii dragei mele.

De 'ndurare plină
Zbuciumu-i alină,
Spune-i să 'și alinte
Dorurile sfinte
Doina să 'și doinească,
Visul să 'și urzească.

Blândă ca o mamă,
Șterge-i ori-ce teamă
C'ar putea vre-odată
Dușman să străbată
Cu fiorii grei
Până 'n preajma ei.
Căci, străjer de pază,
Dragul ei veghiază.

Lună, lună plină,
Scaldă-i în lumină
Visul aurit University Library Cluj
Dar neîmplinit,
Spune-i tu să 'și țeară
Haină de mireasă,
Că 'n război cumplit
Eu am făruiț
Două cununele
Bătute cu stele,
Stele aurite,
Cu sânge plătit,
Ca să ne 'ncunune
Pentru zile bune!...

LXXIII.

VÂNĂTORI DE MUNTE

Drum la deal și drum la vale,
Mușcă murgul din zăbale. —
Murguleț albit de spumă,
Cătră Târgul-Ocna du-mă,
Unde-și duce de cu zorii
Bădulescu Vânătorii,
Zărilor să limpezească,
Pe dușmani să 'i potopească.

Peste rariștea pădurii
Trec în zbor semeț vulturii,
Și din culmea 'nșeninată
Prins-a tunul crunt să bată.
Las' să bată și să tune,
C'au venit zilele bune
Și se duc mâncând pământul,
Cei cari ne-au săpat mormântul.

Vânătorii, pui de zmei,
Du-mă, murgule, 'ntre ei,

Că m'așteaptă patru frați
Lângă Dunăre 'ngropați,
Să plătesc îngrozitor
Primăvara vieții lor,
Să plătesc cu foc și-oșele
Lacrimile maicei mele!...

LXXVI.

B R A Z I I

Brazilor încetinași
Și de vânturi legănași,
Ce blestem amar veni
Și pe noi vă 'ndușmăni?

Ca la un altar sfințit
Focul v-am destăinuit,
Iar a voastră neprihană,
Ne-a fost dorului icoană.

Brazilor încetinași
Tinereței dragi fărtași,
Ne 'ncălzeași în ori-ce sară
Sufletul și-a lui comoară.

Ca dela duhovnici buni
Dela voi ceream cununi,
Să ne 'ncununăși duios
Visul nostru luminos.

Brazilor încetinați,
N'am știut c'o să ne dași
Dela sfântu-vă altar
Numai jale și amar:

Pentru badea scânduri reci,
Pentru mine chin pe veci,
Pentru badea strimt sicriu,
Pentru mine chin pustiu!...

LXXV.

CĂPITANE SERAFIM

Căpitane Serafim,
Sună goarna să pornim,
Că se coace 'n soare lanu
Și ni-l seceră dușmanul,
Se coc poamele 'n cunună
Și dușmanul ni le-adună.

Cântă mierla 'n codrii goi
Și ne chiamă 'n sat la noi,
Și ne chiamă copilașii
Că i-au sărăcit vrășmașii,
Și plângând ne chiamă crinii,
Că ni i-au pătat streinii.

Ca viesparu 'nveninat
Nemții 'n drum s'au așezat.
Da 'n iad nu-i atâta foc
Să ne poată oprî 'n loc
Și 'n iad nu-i atât oșel
Ca să nu răzbim prin el.

Căpitane Serafim,
Sună goarna să pornim,
Să 'ngrășem cu leș de fiare
Brazdele de pe ogoare,
Grâul să ni-l secerăm
Jalea să ne-o răzbunăm!

LXXVI.

VISUL VOINICULUI

Te-am visat, mândruțo 'n zori,
Culegeai din luncă flori,
Floare albă ți-am cerut,
Inimei să i-o pun scut.
Când să 'mi dai, duiosă, floarea,
Fulgerul încinse zarea,
Goarneau au răsunat,
Visul dulce a zburat.

De-oi cădeà, mândruțo, 'n foc,
Să mă cași din loc în loc
Și mormântul să 'mi găsești
Și pe dânsul să 'mi sădești
Floarea albă ce 'ți cerui
Dulce 'n vis când te văzui,
Floarea albă care-ai vrut
Inimei să mi-o dai scut.

Când vor trece spre hotare
Oștile biruitoare,

Să s'aplece floarea 'n vânt,
S'o sărute steagul sfânt,
Ca să vadă luptătorii,
Că sub paza dulce-a florii
Doarme șoimul care-aveà
Pentru cine se luptà!..

LXXVII

PĂLTINAȘ DE TRĂSNET RUPT

Păltinaș de trăsnet rupt,
Nu știu cu cine mă lupt:
Astă noapte 'n vis văzui
Pe Satan în jilțul lui,
Târg cu Nemții îfârguind,
Zapis negru iscălind
Pentru sufletele lor
Să le stea într'ajutor.

Împăratul Vilihan
Dete zapis lui Satan,
Iar în larga făuriște
Prins-au dracii să se miște
Prin cotreșe, prin cosloane,
După foi, după ciocane,
Arme tari să făurească
Oastea să ne-o prăpădească.

Unii foc pe nări vărsau,
Alții fumul căfrăneau

Diavoli în pielcica goală,
Mestecau topită zmoală
Și voioși, fără zăbavă,
Umpleau bombe cu otravă,
Cleiau aripi nevăzute
Nemșilor ca să le-ajute.

Păltinaș de trăsnet rupt,
Dar eu știu pentru ce lupt.
Plânge într'a morței ghiară
Binecuvântata țară,
Haitele de-adunătură
Mana ei bogată-i fură,
I-au înlănțuit țaria,
I-au îngenunchiat mândria.

Sânge tânăr și creștin
Curge val sub steag strein,
Peste strîmtele hotare
Suflet drag de frate moare
De streini batjocurit
Și de cer ne auzit,
Și m'așteaptă să mă duc
La viață să'l aduc.

Țară mică, tare neam,
Două brațe tari mai am
Și mai am, în tânăr piept,
Suflet credincios și drept.

Vie iadu 'ntreg de-acum
N'o să mă oprească 'n drum
Până n'oi aprinde 'n zare
Sfântul biruinței soare!...

LXXVIII.

MÂDRULIȚĂ DODĂ

Mult, mândrușo, te-ai rugat
Să rămân în sat,
Să te duc, așa frumoasă,
Mamei noră 'n casă.

Dar chemarea mi-a sosit,
Mândră, și-am pornit,
Și-astăzi liftele streine
Tremură de mine.

Că 'n al morței vifor crud,
Ruga ta 'ți aud,
Iar în boarea înserării,
Sfântul glas al țării.

De-oi cădeà printre streini,
Tu să nu suspini,
Dar îmi spune doru 'n mine:
Că mă 'ntorc cu bine.

Și-am să vin la noi în sat
 Toi cum am plecat,
Și-o să ne cunune Vodă,
 Mândruliță Dodă!

LXXIX.

LELIȘO DIN SLATINA

Lelișo din Slatina,
Tu mi-ai furat inima,
Ți-am cerut s'o pui la loc,
Mi-ai pus flacără și foc.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mi-ai pus flacără de dor,
Să te iubesc până mor,
Mi-ai pus foc de trăsnet greu,
În dușmani să dau mereu.

Vin, lelișo, de mă vezi
Cum lovesc în Bavarezi,
Care cum s'arată 'n plai,
Îl trimet de-a dreptu 'n rai.

Îl trimet cu o solie
Până la Sfântul Ilie,
Ca să 'l roage să 'mi frimeată
Trăsnetul și-a lui săgeată.

Să le 'ndrept spre dușmani focul,
Să curăț de dâșii locul,
Să le 'ndrept spre dușmani para,
Să curăț de dâșii țara.

Și din câmpul de omor
Să mă 'ntorc biruitor,
Să mă 'ntorc în sat la noi,
Să ne iubim amândoi!...

LXXX.

TRANDAFIR DE PE CETATE

Trandafir de pe cetate,
Trandafir frumos,
Spune-i mândrei sănătate,
Trandafir frumos.
— Garofiță din cunună,
Garofița mea,
Spune-i badei voe bună,
Garofița mea.

Ce feși, mândră-așa zorită,
Trandafir frumos,
In căsuța văruiță,
Trandafir frumos.
— Țes cu zor la pânză deasă,
Garofița mea
Că bădița 'mi vine-acasă,
Garofița mea!

Vine badea dela luptă,
Trandafir frumos,
Cu cămașa toată ruptă
Trandafir frumos.

E ruptă de vânt și ploaie,
Garofița mea
Și de gloanțe din bătaie,
Garofița mea.

— Las' să vie sănătos,
Trandafir frumos,
C'astăzi țeș și mâne cos,
Trandafir frumos.
Și-am să cos să mi-l îmbrac,
Garofița mea,
Să mi-l port iarăș pe plac,
Garofița mea.

Bădișor cu chica creață,
Trandafir frumos,
Mi-ai venit rănit la față,
Trandafir frumos.
— Am o rană, două, trei,
Garofița mea
Dar mi-s ochii tot ai tăi, —
Garofița mea!...

LXXXI.

I-A PLĂCUT MÂNDRUȚEI MELE

I-a plăcut mândruței mele
Să mă vadă 'n arme grele,
Arme grele ghintuite
Și curele lustruite.

Busuioc verde pe masă,
Rămâi, mândră, sănătoasă,
Să nu plângi, de-o fi să mor,
Căci c'o moarte sunt dator.

Drag mi-a fost s'alerg călare
Tot cu pușca la spinare,
Să 'mi întrec în zbor șoimanii
Și să bag în draci dușmanii.

Pe din jos de Mărășești
Urlă haitele nemțești,
Urlă fiarele spurcate
De trei zile nemâncate.

Hai, flăcăi, să ne pornim
Și să le firifisim,
Ca pe veci se pomenească
Omenimea românească.

Busuioc verde pe masă,
Rămâi, mândră, sănătoasă,
Să nu plângi, de-o fi să mor,
Căci c'o moarte sunt dator!

LXXXII.

DORUL

Sărac dor de fată mare,
Dor de fată mare,
Cum n'ai nici o alinare,
Dor de fată mare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ca o pasăre pribeagă,
Pasăre pribeagă,
Bași din aripi ziua 'ntreagă,
Pasăre pribeagă.

Și 'n amurgul trist al serii,
În amurgul serii,
La hotar mângăi străjerii
În amurgul serii.

Săruți steagurile sfinte,
Steagurile sfinte
Și 'nflorești, când trec nainte
Steagurile sfinte.

Umezi ochii tăi de rouă,
Ochii tăi de rouă,
Plâng la ori-ce rouă nouă
Ochii tăi de rouă.

Și mai arde luminița,
Arde luminița,
Când te 'ntorci dela bădița,
Arde luminița.

Și-apoi iar pornești în zare,
Dor de față mare,
Ca o binecuvântare,
Dor de față mare!...

LXXXIII.

LELEA

De când badea mi-a plecat
Ochii nu mi s'au zvântat,
Crângul cu privighetori
A 'nfrunzit de două ori,
Și de două ori de-afunci
Florile 'nfloriră 'n lunci.
Pasărilor lui Brumar
Au venit și s'au dus iar,
Și eu tot aștept să 'mi vie
Dela badea vre-o solie,
Și durerea plânge 'n mine :
Vestea bună nu mai vine.

Șoimule ce zbori pe sus,
Spune-mi unde-i badea dus.
Ori la munte, ori la mare,
Ori e mort între hotare ?
Că aseară am văzut
Stea din cer când a căzut

Și-a căzut odaf' cu ea
Peste mine noapte grea,
Și mie teamă de prăpăd
Că pe badea nu-l mai văd!...

LXXXIV.

MURGUȚUL

În jos pe Siret
La vadul încet,
La vadu 'nspumat
De sânge 'ncrunțat,
La paltin trăsniț
Murguț priponiț,
Din răni sângerând,
Din nări tremurând,
Prelung nechezând.

Trei zile de vară
Nu mi-l adăpară,
Rana nu-i văzură,
Ci mi-l tot bățură
Pe coamă, pe spate,
Pe gene plecate,
Pe gene umbrite,
Pe late copite,
Să spună ce știe
De-o falnică-armie,
Armie nemșească,
Fală 'mpărătească

Zdrobiță, sfărmată,
În vânt pulberată,
De oști românești
Sus la Mărășești.

— Mărite 'mpărate,
Tu, pentru dreptate,
Temniți ai zidit,
Lanț ai făurit
Și 'n țările tale
Sămănat-ai jale,
Și pentru credință,
Casnă și căință.
Pentru vina ta
Și eu m-aș ruga
Cerul să te ierte
Și să nu te certe.

Mărite 'mpărate,
Plaiurile toate
Tu le-ai împănat
De jaf și păcat,
De spânzurători
Pline de fiori;
Ai cernit fecioare
Și-ai spurcat altare.
Pentru vina ta
Și eu m'aș ruga
Cerul să te ierte
Și să nu te certe.

Dar te-ai apucat
Oști ai adunat
Și-ai văzut cum bat
Pe câmp de omor
Frați în frați de-ai lor,
Fierul cum străbate
Inimă de frate,
Sângele cum curge,
Valuri cum se scurge
Și să împreună,
Râuri se adună,
Pricepând cu dor,
Că e frățior
Sânge de creștin,
Jertfă la strein.

Tu-i vedeai căzând
Și râdeai, crezând
Că poate așa
S'or împușină
Frații care vor
Turma c'un pășior.
Pentru-al tău păcat
Cerul s'a 'ndurat
Și ți-a răsplătit
Gândul înegrit,
Slava ți-a înfrânt,
Schiptrul ți l-a frânt
Și-aduse rușine
Pe scaun, pe fine,

Că oastea-ți bogată
Căzù sfărâmată,
Zdrobită 'n jărână
De oastea română.

În jos pe Siret,
La vadul încet,
La vadu 'nspumat,
De sânge 'ncrunțat,
Murguț răzbunat
Coama scufurà,
Nara tremurà,
Prelung nechezà
Și se opinteà,
Priporul rupeà,
Vifor că 'mi porneà,
În lung pe Siret
La verde brădet,
Colo, unde, sus
Domnul nostru-i dus.
Să 'și învioreze
Oștile viteze
Și-apoi să pornească
Și să făruească
La apus de soare
Țărei noi hofare...

LXXXV.

HORA RĂCHITAȘULUI

Bate, Doamne, Răchitașul,
C'a adăpostit vrășmașul
Și din cuiburi de strigoi
A 'mproșcat cu foc în noi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ori îl bate, ori îl ține,
Că de-acum pedeapsa-i vine,
Căci cu vifor bat în el
Luptătorii din Muscel.

Și nu-l bat precum se bate,
Ci cu trăsnetele toate,
Unde cade lovitura,
Își deschide iadul gura,
Unde fierul nimereste,
Moartea crâncenă rânjește.

Răchitaș, cuib de strigoi,
Ți-a sosit ziua de-apoi.
Sună 'n valea sângerată
Trimbița de judecată,

De pe fiecare brad
Trăsnete aprinse cad,
De pe fie-ce pripor
Vine-un val ucigător.

Și prin rariști, prin poeni,
Vin arhangheli musceleni,
Și cum fulgeră pe coaste,
Urlă-a Kaizerul oaste
Și, ca lupii 'n cerc de foc,
Mi se zbat ulanii 'n loc.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Răchitaș, pe culmea-ți arsă,
Zorii zilei se revarsă,
Dar nu-s zorii calzi de vară,
Sunt oșteni cu drag de țară,
Armele și le desprind,
Hora biruinței tind.

Răchitaș, pe piscu-ți tare,
Soare nou acum răsare,
Dar nu-i soare lucifor,
Ci e steag biruitor,
Steag în lupte încercat,
Steagul ce l-a ridicat
Peste-a tale pietre reci
Regimentul șaptezeci !

LXXXVI.

ȘUȘIȚA

Sus, pe Șușița 'nspumată
Măndre steaguri mi s'arată
De oștiri biruitoare,
Strălucind în foc de soare.
Vânătorii sunt, șoimanii
Cari au spulberat dușmanii,
Și 'n poiană, la răcoare,
Tind voinicii hora mare.

Pe costișele urnite
Leșuri grele stau frântite,
Stau în șanșuri răsturnate,
Și de moarte fulgerate.
Vino, Neamțule, de-ți vezi
Cetele de Bavarezi,
Sămănate prin muncel
Cum rup vulturii din ele.

Toate liftele haîne
Au lovit cu foc în mine,

Dar de frăsnet greu lovite
Fug în vânturi risipite.
Tindeși hora, dragi flăcăi,
În năcazul celor răi, —
Dragă horă, când răsuni,
Într'un dor ne împreuni.

Sus pe stânca defunată
Șade moartea încrunțată
Să se 'ncrunte cât o vrea,
Că eu nu mă tem de ea.
De când ochii mi-am deschis
Am avut un singur vis,
Și-am să 'nfrunt ori-ce prăpăd
Visul împlinit să 'mi văd.

Sus pe Șușița 'nspumată
Mândre steaguri mi s'arată
De oștiri biruitoare
Strălucind în foc de soare
Sunt voinicii, sunt șoimanii,
Cari au spulberat dușmanii,
Și i-or spulberă mereu,
Căci cu noi e Dumnezeu!

LXXXVII.

MĂICUȚA

Trandafir cu două flori,
Măicuță cu doi feciori,
Vântul toamnei a suflat,
Florile s'au scuturat,
Vântul rece din apus
Pe feciorii tăi i-a dus.

Trandafir cu două flori,
Măicuță cu doi feciori,
Ți-au rămas doi ochi trudiți,
Pe-a lor cale să'i trimiți,
Ți-au rămas două izvoare
Tot de lacrimi arzătoare.

Trandafir cu două flori,
Măicuță cu doi feciori,
Vis frumos din cer desprins
Două stele și-au aprins,
Azi, ori-unde vrei s'apuci,
Ți s'arată două cruci.

Trandafir cu două flori,
Măicuță cu doi feciori.
Două cântece-ai urzit,
Moartea ți le-a amușit,
Ca să'ți lase azi în loc
Două blesteme de foc...

LXXXVIII.

DUPĂ FURTUNĂ

Coboară, coboară,
Drag soare de vară,
Pe câmpuri umbrite,
De sânge stropite,
Pe văi încrunțate
În jale 'mbrăcate,
Alină-le chinul,
Pătrunde-le sinul,
Și-aprinde-le 'n față
Puterea de viață.

Coboară, coboară,
Drag soare de vară,
Pe căi cotropite,
Pe-altare zdrobite
Pe cruci de răspinte,
Pe triste morminte,
În aur le 'mbracă
Țărâna săracă,
Cu foc să lumine
În veacul ce vine.

Coboară, coboară,
Drag soare de vară,
Pe frunzi înorate
De moarte 'nghețate,
În inimi cernite
De moarte rănite
Și 'n fundul ce geme
De grele blesteme
Sădește-le, soare,
Cereasca iertare!..

LXXXIX.

ZORILOR SURORILOR

Zorilor surorilor,
Rupeși pânza norilor,
Și străbateși îndurate
Peste văi înfiorate
De bătaia flintelor,
De spuza mormintelor,
Unde dorm nerăzbunași
Soțiori iubiși și frași,
Cari din piepturi au făcut
Țărei pavăză și scut,
Zid năvălitorilor,
Zorilor surorilor.

Zorilor curatelor,
Dornic așteptatelor,
Vă desprindeși din priviri
Luminoșii trandafiri,
Și din albul sinilor
Bogăția crinilor,
Și le-așterneși în cununi
Pe mormântul celor buni.

Și le-așterneși mângăios
Pentru jertfa lor prinos
Sfânt, în locul florilor,
Zorilor surorilor!

XC.

BUJORUL

Înfloresc în văi bujorii,
Vin dela război feciorii
Și cu dor, pe drum de seară,
Mi s'a 'ntors bădișa iară.
Și-a venit la mine drept,
Cu bujor frumos în piept.
Nu-i bujor adevărat,
Da'i de sânge închegat,
Nu-i bujor de pe poiană,
Da'i bujor frumos de rană,
I l-au pus în piept dușmanii
Și 'l plătiră crunt ulanii:
Pentru fiecare foaie
Au căzut ulani o droaie,
Pentru frunza de bujor
Șapte căpitani de-ai lor!...

TABELA DE MATERII

	<u>Pag.</u>
TREI COLINDE	
Colindul Doamnei	7
Colindul lui Vodă	10
Colindul Țărei	14
MOTIVE DIN ARDEAL	
Jos pe Murăș	19
Pe dealul Feleacului	20
Murăș, Murăș	22
Bate vântul	23
Surioare căprioare	24
Badea călător	25
S'a dus badea	26
Bate-l, Doamne	28
Pe drum	29
Din streini	30
Primăvara	31
Săraci ochișorii mei	32
M'a făcut maica băiat	33
Norii	35
Doinele	36
Rândunica	37
De-aș fi fost un brad	38
Voinicul	40

Subt steag strein	41
Uitați	43
Ștergărel' vârgat	45
Trei voinici	47
Drum lung	50
Cântă, dragă pui de cuc	52
Ardealul	54

DINTRE CARPAȚI ȘI PRUT

Făta mamei	57
A sunat chemarea	59
De pleci, bade	61
Murgule, coamă rotată	62
Fir de rozmarin	64
Lupul nemțesc	66
Stelele	67
Zis-a badea	68
Bade mândru ca un steag	69
Cobori, Doamne	70
Doina munților	71
Blestemul munților	73
Strigă mierla	75
Către privighetoare	76
Dulce codru	77
Neamțule, bătu-te-ar sfântul	78
Câte flori pe Murăș	79
Mult se uită măicuța	80
Ciocârlie cântătoare	81
Dunărea	82
Oltul	84
Ucigă-te crucea drac	86
Fă-mă, Doamne, vânt de vară	87

Răsai, soare	89
Mamă 'ndurerată	90
Pa valea Cașinului	92
De când badea mi-a plecat	94
Badea nalt și subțirel	95
Cucule cu pene sure	97
Codrule 'mpăratule	98
Doină de leagăn	100
Doină de leagăn (variantă)	102
Lângă leagăn	104
Mult se miră luna plină	106
Șoimul și còarba	107
Oituzul	109
La fereastra dragei mele	112
Rândunică ne 'ntrecută	114
Ramura de liliac	115
La Oituz	117
Doina lui Moșoiu	118
Vântul urei	120
Dorul dragei mele	122
Straja	123
Vânători de munte	125
Brazii	127
Căpitane Serafim	129
Visul voinicului	131
Pălținaș de trăsnet rupt	133
Mândruliță Dodă	136
Lelișo din Slatina	138
Trandafir de pe cetate	140
I-a plăcut mândruței mele	142
Dorul	144

Lelea	146
Murguțul	148
Hora Răchitașului	152
Șușița	154
Măicuța	156
După furtună	158
Zorilor surorilor	160
Bujorul	162

